

המגיע לעבודה שכזאת, מבעל הבית, כמבואר לעיל.⁽¹⁰⁾

ואם כן, קשה, מפני מה אין להם עליו אלא תרעומת, הרי חייב לשלם להם דינר זה משלו?

ומבאר הגמרא: **לא צריכא**, אכן מדובר שלא אמר שכרכם עלי. אלא, **דאמר להו שכרכם על בעל הבית**. ומשום כך אינו חייב להוסיף להם השליח משלו, לפי שאין הוא אלא שלוחו של בעל הבית, והוא הסכים לשוכרם רק בשלושה זווים.

ולכן, אין להם על השליח אלא תרעומת, על שהונה אותם ואמר להם במרמה שנתרצה בעל הבית לשלם להם ארבעה זווים.⁽¹¹⁾

ומקשה הגמרא: **ויליחי פועלים היכי**

דתניא, השוכר את הפועל כדי לעשות מלאכה בשדה שלו,⁽⁹⁾ והראהו השוכר לפועל שיעשה את המלאכה בשל חברו, והיינו, שציוהו לעשות מלאכתו בשדה חברו, אך הראהו כאילו היא שדה שלו, **נותן לו השוכר לפועל את שכרו משלם**, כשכר פועל בשוק, שהרי הוא זה ששכרו למלאכה.

והוזר השוכר, ונוטל מבעל הבית מה שהנהו, את שיעור שכר המלאכה המגיע עבור עבודה שכזו.

ואם כן, אף בנידון דידן, כיון שסיכם עמם השליח שכר שהוא גבוה ממה שאמר לו בעל הבית, ישלם זאת השליח משלו, שהרי הוא זה ששכרם, ואין להם דין ודברים עם בעל הבית אלא עמו.

אכן, אם השביחה השדה כשיעור מה שהוציא, יחזור ויטול השליח את השכר

לכך.

9. כתבו התוספות [ק"ח א ד"ה לעשות], "משמע דוקא לעשות בשלו, אז נותן לו שכר משלם. אבל סתמא, לא". והטעם בזה נראה, שאם שכרו לעשות בשלו נחשב הוא כשכירו. אבל שכרו לעשות בשל חברו, אין הוא אלא כשלוחו של בעל הקרקע. ואף דבסוגיין לא שכרו על דעת שיעשה בשלו, אף על פי כן חייב. משום שאמר להן "שכרכם עלי". אכן בהגהות חוות יאיר על הרי"ף ריש פרקין כתב, שהוא הדין אפילו בסתמא, אפילו שידעו שהוא של חברו. ומדבריו מבואר, ד"שכרכם עלי" הוא לאו דוקא, אלא כל שלא אמר "שכרכם על בעל הבית", חייב השליח לשלם שכרם משלו.

10. כן למד הבית יוסף סימן של"ב בדעת

רש"י. וטעם הדבר, כיון ששוה עבודתם ד' זווים, חייב בעל הבית לשלם ארבעה כדין "מה שהנהו". אבל מדברי הרמב"ם הל' שכירות פ"ט ה"ג דקדק הבית יוסף שם שאינו נוטל מבעל הבית אלא שלושה, כיון שלא נתרצה מתחילה אלא בשלושה זווים, ולא היה לו לשוכרם בארבעה. וכיון ששינה בשליחותו, איהו דאפסיד אנפשיה. ונדחק שם הבית יוסף בבאור "מה שהנהו". וכתב, "מאי דאמר ליה בעל הבית למיגר ביה, קרי הנהו". אמנם הב"ח למד בדברי הרמב"ם, שנוטל מבעל הבית שלושה, דוקא כשאין ההנאה יותר משלושה. אבל אם שווה עבודתם ארבעה, יודה הרמב"ם שחזור השליח ונוטל מבעל הבית ארבעה.

11. ובטור סימן שלב כתב דדוקא ארבעה, כמו ששילם להם, ואף ששוה מלאכתם יותר